

Enheten för överklaganden
Pia Eriksson
010-223 17 57

Jan Klippmark
Kerstin Foghagen
Knarrnäsvägen 9
143 32 GUSTAVSBERG

Nacka miljövårdsråd
c/o Jan Åman
Plommongatan 9
138 31 ÄLTA

Överklagande av beslut om att lämna klagomål med begäran om förbud mot djurhållning i Velamsunds naturreservat på fastigheten Knarrnäs 1:1, Nacka kommun, utan ytterligare åtgärd

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen avslår Nacka miljövårdsråds överklagande.

Länsstyrelsen avvisar Jan Klippmarks och Kerstin Foghagens överklagande i de delar som avser skadegörelse på naturreservatets miljö och förbud mot att använda Boo-leden som ridväg.

Länsstyrelsen upphäver beslutet i övrigt och visar ärendet åter till nämnden för erforderlig handläggning.

Bakgrund

Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun beslutade genom delegationsbeslut den 29 juni 2018, § 393 MSN, att avsluta ärende om klagomål med begäran om förbud mot djurhållning i Velamsunds naturreservat vid Knarrnäs gård, som Jan Klippmark och Kerstin Foghagen, Knarrnäsvägen 9, framfört den 22 mars 2016, utan ytterligare åtgärd. Nämnden anförde följande. I beslutet har 9 kap. 3 § och 2 kap. 7 § miljöbalken beaktats samt miljö- och stadsbyggnadsnämndens delegationsordning punkt G11. Klagandena har i en skrivelse till miljöenheten i Nacka kommun daterad den 20 mars 2016 begärt ett förbud mot djurhållning i Knarrnäs. Klagandena har angett att djurhållningen medför störningar för dem som grannar samt skadegörelse på miljön. Sedan klagomålet inkom har reservatsförvaltaren aktivt arbetat för att skötseln av reservatet ska bidra till att öka områdets biologiska mångfald och allmänhetens rekreativomöjligheter genom förbättringsåtgärder. Bland annat har ett nytt arrendeavtal tecknats med arrendatorn, nya stängsel för betesdjuren har byggts och förvaltaren av byggnaderna som utgör Knarrnäs gård har ansökt om dispens för åtgärder på byggnaderna som tidigare saknade dispens. I det nya arrendeavtalet regleras även

Datum
2020-05-18

Beteckning
505-33039-2018

vilka djurslag som får hållas inom arrendeområdet och var betesdjuren får hållas för att återetablera det skogsbeta som är kulturhistoriskt intressant inom reservatsområdet.

Bedömningen är att det är utrett i tidigare ärenden att klagandena inte är att anse som sakägare i sådan mening att klagorätt föreligger för sådana åtgärder som ryms inom tillsynsmyndighetens tillsyn av naturreservatsföreskrifterna. Därav bedöms att den del av inkommen skrivelse, daterad den 20 mars 2016, med rubriken "Skadegörelse på miljön" hanteras inom miljöenhetens tillsynsansvar och därmed avslutas utan ytterligare åtgärd. Den del av klagomålet som berör störningar för klagandena som grannar till en djurverksamhet bedöms som att de skyddsåtgärder som har vidtagits av reservatsförvaltaren samt arrendatorn för att minimera störningarna från djurhållningen på Knarrnäs gård får anses vara tillräckligt långtgående för den bedrivna verksamheten. En lantligt belägen gård utanför detaljplanelagt område med djurhållning medför alltid störningar i form av lukt, ljud och buller. Det har inte visats att störningarna från djurhållningen på Knarrnäs gård är så omfattande att de ryms inom miljöbalkens olägenhetsbegrepp. Klagomålet ska därför avslutas utan ytterligare åtgärd även i den delen som gäller rubriken "Störningar mot oss".

Överklaganden

Jan Klippmark och Kerstin Foghagen, ägare till fastigheten Knarrnäs 1:20, överklagar beslutet och yrkar att djurhållningen ska förbjudas i ladorna och på gårdsområdet runt ladorna. Vidare yrkar de att inhägnaden utanför dem avlägsnas, att kommunen föreläggs att se till att Boo-leden utmed deras fastighetsgräns inte får nyttjas som ridväg och att området mellan dem och ladan återställs till sitt ursprungliga orörda naturmarksskick. De anför bland annat följande. De överklagar nu samtidigt fyra beslut som alla har en gemensam nämnare, kommunens djurhållning i Knarrnäs i Velamsunds naturreservats nordöstra hörn. Det är ingen självklarhet för en kommun att bedriva djurhållning. Kommunen har motiverat djurhållningen med att den tillkom för och främjade den omsorgsverksamhet som kommunen bedrev i Knarrnäs. Sedan några år bedriver dock kommunen ingen omsorgsverksamhet där men trots detta fortsätter djurhållningen. Tre av deras ärenden gäller brott mot reservatsföreskrifterna orsakade av den djurhållning som påbörjades i mitten av 00-talet i Knarrnäs. Det gemensamma för dessa tre ärenden är tillsynsmyndighetens uppenbara ovilja att fatta beslut. Klagomålen framfördes mellan maj 2013 och februari 2014 men besluten dröjde till slutet av juni 2018. Det fjärde avser den olägenhet som djurhållningen medfört för dem som grannar, även detta med en tydlig ovilja att fatta beslut. Dessa fyra ärenden är sammanflätade med varandra. De hänvisar därför till sina skrivelser och bilder i länsstyrelsens ärenden med dnr 33010-2018, 33025-2018 och 33035-2018.

Den 28 september 2009 fastställde miljödomstolen i mål nr M 522-08 länsstyrelsens överklagade beslut med dnr 505-06-101692 angående olägenheter av djurhållningen för dem som grannar. Mycket har förändrats sedan miljödomstolen gav sitt tillstånd. Om dessa förändringar hade varit kända hade domstolen haft en helt annan verklighet att ta ställning till och hade då gjort en annan bedömning.

Datum
2020-05-18

Beteckning
505-33039-2018

Den 5 december 2013 begärde de att kommunen skulle hålla fast vid de skyddsåtgärder som kommunen hade utlovat vid processen i miljödomstolen, kommunens dnr M13-1638. Kommunen hade i miljödomstolen förklarat att ladan skulle fungera som avskärmning mot dem, att verksamheten skulle riktas bort från deras fastighet och mot gårdsplanen, att portarna i ladan skulle vara igenspikade och stalldörren igenskruvad och att ingen av dessa skulle ha någon dörröppning på insidan. Det skulle alltså inte förekomma någon störning från ladan som vetter mot dem. Kommunen uppgav vidare att får och fjäderfä hade flyttats för att minska lukt och ljud. Det går inte att dra någon annan slutsats av miljödomstolens dom än att skyddsåtgärderna var en viktig förutsättning för domstolens ställningstagande. I ett första förslag till beslut angående M13-1638 föreslog miljöenheten att bland annat kommunstyrelsen skulle föreläggas vid vite om 30 000 kr per månad att se till att ladans fasad mot dem skulle vara slutet och avskärmande. Inga djur skulle få vistas mellan dem och ladan och inte heller skulle där få finnas några inhägnader. Detta accepterade inte miljö- och stadsbyggnadsnämnden som krävde ett nytt beslutsförslag. Miljöenheten ändrar sig nu fullständigt och föreslår istället att klagomålet ska lämnas utan ytterligare åtgärd. I detta nya förslag avfärdas klagomålet och domen är ”inte behäftad med några villkor som reglerar djurhållningen”. När miljöenheten i sin myndighetsutövning kan lämna ifrån sig två så diametralt olika förslag till beslut inom en så kort tidsrymd inställer sig frågan om integriteten. Miljöenheten har i detta ärende visat sin oförmåga att arbeta objektivt, neutralt och korrekt. Det kan väl knappast råda någon tvekan om att politiska påtryckningar föranlett miljöenheten att underordna sig. De överklagade visserligen beslutet till länsstyrelsen men valde den 20 mars 2016 att återkalla överklagandet, 5051-18472-2015. Kommunen struntade fullständigt i de skyddsåtgärder som var en viktig del för miljödomstolen. Dessutom utvidgades djurhållningen till området mellan dem och ladan. Samma dag begärde de därför istället förbud mot djurhållning på gårdsområdet och i ladorna i Knarrnäs. I detta fall tog det lite mer än sex månader innan miljöenheten ens gett ärendet ett ärendenummer och detta först efter påstötningar. I själva verket förefaller det som om deras nya ärende skulle gömmas i det gamla avslutade ärendet. Den 28 september 2016 skrev handläggaren till miljöchefen efter deras påstötning att ärendet ”ligger i M 13-1638 där vi i beslut bedömde att det inte fanns skäl för klagomål. Beslutet har vunnit laga kraft och därmed kan ärendet avslutas.”

Den 3 oktober 2016 fick de ett nytt besked från handläggaren att ärendet M 13-1638 ”vunnit laga kraft och därmed är vår bedömning att vi inte behöver utreda vare sig frågan om djurhållningen bör förbjudas eller olägenhet för er gällande buller, lukt och ljus från djurverksamheten” och vi ”kommer nu avsluta ärendet M 16-1334. Önskar ni ett överklagbart beslut får ni höra av er innan den 1 november 2016”. Den 4 oktober 2016 meddelar slutligen handläggaren att de skulle få ett överklagbart beslut i början av november 2016. Beslutet, som de nu överklagar, meddelades dock först den 29 juni 2018, det vill säga mer än två år efter deras begäran om förbud mot djurhållning.

Datum
2020-05-18

Beteckning
505-33039-2018

Området mellan dem och ladan

Stora förändringar med avseende på djurhållningen har alltså gjorts i området som inte kunde beaktas vid den tidigare rättsliga prövningen i länsstyrelsen och miljödomstolen. Därför är en ny prövning nödvändig. Ladan, där djuren hålls, är långt ifrån slutet och utgör alltså inte längre den avskärmning mot dem som kommunen försäkrade i miljödomstolen och som domstolen hade att utgå från. Ladan har istället öppnats upp med nya fönster och öppen dörr där djuren passerar ut och in. Dessutom har kommunen anlagt en stor inhägnad för får och getter mellan dem och ladan, cirka fem meter från fastighetsgränsen. Den första bifogade bilden visar området mellan deras fastighet och ladan. Bilden är tagen i samband med länsstyrelsens syn i september 2007. Bild 2 visar den slutna fasaden på ladan i februari 2008. Bild 2 a) visar samma slutna fasad vid miljödomstolens syn i maj 2009. I november 2013 var fasaden inte längre slutet, bild 3. Genom den öppna dörren har hästar gått ut och in. Allt utrymme mellan de två dörrarna är numera inrett för djurhållning. Tidigare var där ett kök till vänster och personalrum till höger. I april 2014 gick getter i en tillfällig inhägnad mellan dem och ladan, bild 4. Bild 5 visar den nyanlagda inhägnaden, närmare 200 kvm. Här har sedan slutet av förra året gått såväl får som getter, uppskattningsvis 20-25 får och kanske några fler getter. Miljödomstolen skriver i domen bland annat att kommunen vidtagit ett flertal skyddsåtgärder och att det vid syn framkom att vissa av de ljudmässigt mer störande djuren såsom får och fjäderfä inte längre vistas vid byggnaderna. Men det har blivit precis tvärtom. Fasaden utgör alltså inte längre någon som helst avskärmning. Området mellan ladan och dem har blivit en permanent inhägnad rasthage för får och getter, två av de mest störande djurslagen. Deras närmast kontinuerliga bråkanden är så oerhört störande att de inte gärna kan vistas utomhus på sin tomt. Djuren är dessutom försedda med bjällror som pinglar oavbrutet. Djurhållningen har brett ut sig på ett sätt som kommunen givetvis inte ens antydde vid processen i miljödomstolen. Det är en dramatisk förändring som har skett efter länsstyrelsens och domstolens beslut och som dessa därmed inte kunde beakta vid sin prövning.

Området vid den södra gaveln

Av bilderna 9-12 framgår hur området runt hörnet vid den södra gaveln såg ut vid tidpunkten för länsstyrelsens och miljödomstolens besök, allt rent och fint. Några år därefter är området förvandlat till en permanent rasthage. Det är helt söndertrampat och fyllt av träck och urin, se bilderna 13-19. I denna gegga går djuren. Av bilderna 20-22 framgår hur träck och urin rinner ner i riktning mot deras fastighet. Bild 23 visar träck och urin på den bilväg som kommunen anlagt utanför deras staket. Det kommer i och för sig inte från kommunens djurhållning men är en effekt av den. När gårdsområdet stängdes för ryttarna var dessa tvingade att rida utanför dem. De begär därför att länsstyrelsen förelägger kommunen att se till att Boo-leden utmed deras fastighetsgräns inte får nyttjas som ridväg. Även detta område skiljer sig ofantligt från det som kommunen visade upp vid tiden för domstolens besök. Det är en helt ny verklighet som inte kunde beaktas eller förutses när djurhållningen tilläts.

Datum
2020-05-18

Beteckning
505-33039-2018

Olägenheter av djurhållningen

När de flyttade till platsen, bara något år efter att reservatet hade inrättats, var deras närområde orört och bevarat. Utanför dem fanns inte ens den stig som syns på bild 1 från 2007. Utanför dem går nu den bilväg som kommunen lät anlägga 2011. I naturreservatsnämndens protokoll angavs att "stigen återställts", fullständigt vilseledande och bedrägligt, såväl för de politiskt valda som för allmänheten. Varken vid länsstyrelsens besök i september 2007 eller vid miljödomstolens besök i maj 2008 fanns några djur i ladan. Inte heller fanns getter på plats, getter med den kraftiga och fräna lukten. Dessutom hade all gödsel fraktats bort. Lukten, som är ett stort problem och ibland så påträngande att de inte gärna vill vistas utomhus, kunde därför inte upplevas vid besöken. De undrar vilka skyddsåtgärderna är som kommunen i beslutet hänvisar till ska ha vidtagits. De för dem mest betydelsefulla skyddsåtgärderna är inte bara borta. Kommunen har dessutom intagit en mer aggressiv hållning genom att anlägga en rasthage mellan dem och ladan. Kommunens uppfattning tycks alltid ha varit att om man som de bor lantligt så är lukt och ljud normalt förekommande och måste accepteras. Kommunen kallar nu området för Knarnäs gård. Benämningen ska uppenbarligen leda tanken till en "gård" med boskapsskötsel. Knarnäs gård finns inte och har aldrig funnits. Det var ett sommarställe benämnt Strömmen för Paul U Bergström, grundaren av PUB. Han och hans familj bodde här från 30-talet och hade ingen djurhållning. Familjen Bergström sålde 1964 till ett fastighetsbolag som inte heller bedrev någon djurhållning och bolaget sålde 1979 till kommunen. Här har alltså inte varit någon organiserad boskapsskötsel under de senaste 80-90 åren. Kommunen gör gällande att en lantlig "gård" alltid medför störningar. Det gäller naturligtvis bara om man flyttar till närheten av en befintlig djurhållningsgård. I detta fall hade de bott här i mer än tio år innan kommunen påbörjade sin djurhållning. Man kan därför inte nyetablera en djurhållning i denna lantliga miljö och därefter säga att de som bott här långt innan ska finna sig i olägenheterna. Det är riktigt att det finns ett stall med fyra hästar 300 meter från dem men detta faktum medför inte att de ska behöva tåla kommunens lukt och ljud. Ljudmässigt finns normalt inga problem med hästar, annat än att de kan bli väckta när hästarna sparkar på ladans vägg som vetter mot dem. Ljudmässigt kommer de stora problemen från får, getter, kor och fjäderfå. Får och getter, försedda med bjällror som genererar ett konstant pinglande, bräker i den nya inhägnade rasthagen mellan dem och ladan. Bräkandet pågår närmast kontinuerligt så att de knappt kan vistas utomhus på tomten. Korna råmar och det kanske kan låta idylliskt för utomstående. För dem som bor här är det synnerligen påfrestande. Periodvis kan det vara ytterst besvärande och närmast outhärdligt när flera kors råmande pågår samtidigt nästan utan avbrott. När de emellanåt nattetid väcks av råmandet är gränsen passerad för vad som är acceptabelt. Allt detta är helt nya omständigheter som inte var kända och inte heller kunde förutses när djurhållningen tilläts av domstolen.

Skadegörelse på miljön

Som framgår av deras övriga tre ärenden har djurhållningen åstadkommit mycket stora skador på skog och mark, vilka har skett efter länsstyrelsens och miljödomstolens prövning. De hänvisar även i detta ärende till länsstyrelsens agerande i Skeppnansreservatet där länsstyrelsen i egenskap av tillsynsmyndighet

Datum
2020-05-18

Beteckning
505-33039-2018

åtalsanmälde en fastighetsägare som ockuperat 700 kvm av reservatet för hästhållning, se dnr 515-29660-2013. Hästarna hade trampat sönder mark och skadat träd. Uppenbarligen bedömdes skadorna vara oförenliga med föreskrifterna för reservatet. Av bilderna att döma måste skadorna i Skeppnansreservatet vara närmast försumbara jämfört med skadorna i Knarrnäs.

Nacka miljövårdsråd (föreningen) överklagar beslutet och yrkar att djurhållningen i Knarrnäs ska förbjudas såvitt avser skadegörelse på miljön. Föreningen anför i huvudsak följande. Det aktuella området runt Knarrnäs var helt orört fram till mitten av 00-talet. Området ägdes från 1930-talet av Paul U Bergström, grundare av varuhuset PUB, och var familjens sommarställe. Under familjens tid bedrevs inget traditionellt jordbruk med boskapsskötsel här. Familjen Bergström sålde området 1964 till ett fastighetsbolag som också lät området vara orört. Fastighetsbolaget överlät i sin tur området till kommunen 1979 och även i kommunens ägo förblev området orört fram till mitten av 00-talet då kommunen påbörjade sin djurhållning i Knarrnäs. På bilder från 1977 kan man se ett helt bevarat gårdsområde. Naturen var orörd och så såg området ut även vid tidpunkten för inrättandet av Velamsunds naturreservat 1992. Föreningen har under en lång tid haft anledning att följa utvecklingen i reservatet i Knarrnäs. Vid besök i området har föreningen kunnat konstatera en omfattande skadegörelse på skog och mark från den djurhållning som bedrivs i Knarrnäs. Omfattningen av skadegörelsen finns noggrant dokumenterad och beskriven i de bilder och skrivelser som grannarna till djurhållningen ingett både till miljöenheten och i sina överklaganden till länsstyrelsen. Föreningen åberopar dessa. Som framgår av ärendena med dnr 33010-2018, 33025-2018 och 33035-2018 har djurhållningen orsakat betydande skador på skog och mark i reservatet. Nu senast genom grisarna i ett relativt stort hållmarksområde utanför den lilla ladan. Markförstörelsen är där så stor att varje form av bevarandevärd flora saknas. Kommunens inställning förefaller vara att skadegörelsen är förenlig med föreskrifterna för reservatet. Föreningen vill hänvisa till länsstyrelsens ställningstagande som tillsynsmyndighet för Skeppnans naturreservat, dnr 515-29660-2013. Föreningen kan inte se att länsstyrelsen i detta ärende kan göra någon annan bedömning än att den skadegörelse som föranletts av djurhållningen utgör ett brott mot föreskrifterna för reservatet. Slutsatsen kan inte bli annan än att djurhållningen åsamkat reservatet så stora skador att den måste upphöra.

Motivering

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 2 kap. 3 § första stycket miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Av andra stycket framgår att dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Datum
2020-05-18

Beteckning
505-33039-2018

I 2 kap. 7 § första stycket miljöbalken föreskrivs bland annat att kraven i 2–6 §§ gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

En tillsynsmyndighet får enligt 26 kap. 9 § miljöbalken meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att balken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Enligt 16 kap. 12 § 1 miljöbalken får överklagbara domar eller beslut överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot.

I 32 § första stycket förvaltningslagen (2017:900) anges att ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klagörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Länsstyrelsens bedömning

I mars 2016 begärde Jan Klippmark och Kerstin Foghagen att miljö- och stadsbyggnadsnämnden skulle förbjuda djurhållning i Velamsunds naturreservat med hänvisning till att djurhållningen medför störningar för dem som grannar och skador på miljön.

Skadegörelse

Vad gäller frågan om skadegörelse på naturreservatets miljö har nämnden bedömt att Jan Klippmark och Kerstin Foghagen inte är sakägare beträffande frågor om tillsyn över att reservatsföreskrifter efterlevs. Länsstyrelsen bedömer att de inte heller har rätt att överklaga beslut om sådana frågor till länsstyrelsen (se bedömning i länsstyrelsens beslut idag i ärende med dnr 505-33010-2018). Deras överklagande ska därför avvisas i denna del.

Beträffande föreningens överklagande bedömer länsstyrelsen att nämnden har haft fog för sin bedömning att Jan Klippmark och Kerstin Foghagen inte är sakägare vad gäller anmäld skadegörelse. Föreningens överklagande ska därför avslås.

Olägenhet

Jan Klippmark och Kerstin Foghagen har yrkat att Boo-leden utmed deras fastighet inte ska få nyttjas som ridväg. Länsstyrelsen kan inte se att denna fråga har tagits upp i anmälan till kommunen. På grund av instansordningsprincipen kan länsstyrelsen därför inte pröva den utan yrkandet ska avvisas.

Med olägenhet för människors hälsa avses enligt 9 kap. 3 § miljöbalken en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig. Om en sådan olägenhet bedöms

Datum
2020-05-18

Beteckning
505-33039-2018

föreligga ska tillsynsmyndigheten enligt 2 kap. 3 och 7 §§ miljöbalken bedöma vilka eventuella utredningar och andra skyddsåtgärder som det är rimligt att ansvarig verksamhetsutövare ska vidta.

Ett förvaltningsbeslut ska i enlighet med 32 § förvaltningslagen innehålla en redogörelse för de bestämmelser som beslutet grundas på och de omständigheter som varit avgörande för utgången.

Nämnden hänvisar i sitt beslut till att reservatsförvaltaren aktivt har arbetat med förbättringsåtgärder för reservatet för att öka områdets biologiska mångfald och allmänhetens rekreationsmöjligheter. Ett nytt arrendeavtal har tecknats med arrendatorn där det bland annat regleras vilka djurslag som får hållas inom arrendeområdet och var betesdjuren får hållas för att återetablera det kulturhistoriskt intressanta skogsbetet. Enligt nämnden är vidtagna skyddsåtgärder tillräckligt långtgående. Nämnden anser också att det inte är visat att störningarna från djurhållningen utgör en olägenhet enligt miljöbalken.

Klagandena har uppgett att de störs av lukt och ljud från djurhållningen på framför allt ladugårdsområdet som är beläget nära klagandenas fastighet Knarrnäs 1:20. Från ladugården till klagandens bostadshus är det ungefär 60 meter. Enligt klagandena har också en hage för får och getter etablerats på närmare håll än vad som tidigare var avsett från verksamhetsutövarens sida. Vidare framförs klagomål på att gödsel och urin från gården rinner in på klagandenas fastighet. För att en bedömning ska kunna göras av om en olägenhet för människors hälsa enligt 9 kap. 3 § miljöbalken föreligger behöver tillsynsmyndigheten beakta de konkreta förhållandena på platsen för den upplevda störningen. I detta fall kan det exempelvis röra djurslag, antalet djur, var de hålls och omfattningen av orenligheter som eventuellt rinner in på klagandenas fastighet. Med tanke på att anmälda störningar består av bland annat lukt och ljud torde också ett tillsynsbesök på plats kunna bli aktuellt. Det framgår inte av nämndens beslut att någon bedömning av ovan nämnda förhållanden har gjorts. Länsstyrelsen finner därmed att beslutets motivering är så bristfällig att beslutet ska upphävas och ärendet återförvisas till nämnden för vidare handläggning och nytt beslut.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt, enligt bilaga.

Beslutet har fattats av Pia Eriksson.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia:

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden, Nacka kommun, 131 81 NACKA

Datum
2020-05-18

Beteckning
505-33039-2018

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post: Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 33039-2018.